№ro 263
D. 30. Września.
WTOREK.
ROK 1828.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Przymierze przeciw Szwedom w Kopenhadze 1658.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Dnia 27 b. m. odbyło się uroczyste otwarcie nowo-założonej szkoły Woiewódzkiej Praktyczno-Pedagogicznej na *Lesznie*. Młodzież, w znacznej iuż liczbie do tej szkoły zapisana, po wysłuchaniu Mszy S. przez JW. JX. *Paszkowicza*, Archidjakona Metropolitalnego, w assystencji miejscowego Duchowieństwa, odprawionej, przy odgłosie dobranej muzyki, pod kierunkiem W. *Elsnera*, Rektora główwnej szkoły muzyki, po odśpiewaniu modłów do Boga o zesłanie Ducha S. o błogosławieństwo dla prac założonych, zgromadziła się do sali, w której także zebrali się na tę uroczystość szkolną zaproszeni Urzędnicy Wysokiej Kom: Rzą: Rektorowie wszystkich szkół w stolicy, wraz z Professorami, tudzież znaczna liczba gości. Za przybyciem JW. Ministra prezy: w Kommi: Rządo: Wyz: Reli: i Oświe: Publi: tudzież JW. Radcy Stanu *Marcina Zalewskiego*, do szczególniejszej opieki nad tym nowym instytutem, którego iest założycielem, przez wysoką Kommissją Rządową zaproszonego, Rektor szkoły powitał naprzód dostojnych zwierzchników wychowania publicznego na dziedzińcu szkolnym i zaprosił do sali. Po zaięciu miejsc, zabrał głos JW. Radca Stanu *Zalewski*. Następnie Rektor szkoły wynurzył wdzięczność JW. Ministrowi, którego szczególnej gorliwości o dobro młodzieży nowa szkoła byt swój winna, tudzież JWW. Radcom Stanu, Dyrektorom Wydziałów w Kommissji Rządo: pod których opiekę poddaną została; poczem, w prostym lecz dobitnym sposobie, rzucił kilka przestrog dla młodzieży, wskazuiąc iej z iakiemi zamiarami, w iakim celu do nauk garnąć się powinna. Zakończył ważny ten dla nowo-otwartej szkoły obrzęd JW. Minister, a w krótkich, lecz pełnej ujmuiącej słodyczy wyrazach polecaiąc szkołę JW. Radcy Stanu *Zalewskiemu*, tudzież gorliwości Rektora, dobre o byt iej i przyszłą pomyślność rokował nadzieie.

Artykuł nadesłany. — Podług zdania znawcy w Kurjerze d: 24 b. m. ogłoszonego, Artysta *płaskorzeźby* nad arkadami pałacu JW. Hr: *Paca* zamiast iść w ślady swoiego mistrza, powinien był raczej naśladować płaskorzeźbę umieszczoną na frontonach pałacu Rządowego zwanego *Krasińskich*, iako dzieło iedyne i nieśmiertelne. Głęboki znawca pozwoli sobie powiedzieć, że uważać ią za taką, iest tem samem mieć za nic dzieła rzeźbiarskie starożytności *greckiej* i *rzymskiej*, które zalecaią prostota, naturalność rozkładu, styl okazały i czysty, prawdziwe proporcje a nadewszystko kształt piękny i ujmuiący; gdy tym czasem tamta doskonałem tylko tych wszystkich przymiotów odznaczaiąc się opuszczeniem nie zastawia nic więcej nad uwielbianie pracy mozolnej. Podawać więc to arcydzieło za wzór do naśladowania, iest tem samem dowodzić że *Kanowa* i *Torwaldsen* zboczyli z drogi piękności idąc w ślady *Fidjasza* i *Praxy-*

tella i że nam teraz trzeba wrócić się do czasów uspienia rzeźbiarstwa a nie znaiąc żadnych iego prawideł i zasad, oddalać się znowu od wzorów pięknej natury i zdrowego rozsądku, daiąc się tylko w tej sztuce dzikiej powodować fantazji. O zaiste, w tenczas słusznie powiedzieć by można » biada nam!» kiedyby w innych narodach europejskich płaskorzeźba olbrzymim postępowała krokiem a u nas się cofała. Ale nie należy się tego lękać, w czasach bowiem teraźniejszych upada przesąd i niewiadomość przed zdrowym rozsądkiem i dobrym smakiem, które kieruiąc krytykę znawców prawdziwych, oddaią dziełu zasłużoną nagrodę i co raz bardziej piękne sztuki podnoszą.

Romansu historycznego świeżo z druku wyszłego w ięzyku francuzkim, a z ięzyka angielskiego Pani *Braj* tłómaczonego, pod tytułem: *Białe kaptury*, Les Chaperons blancs, dostać można w Księgarni N. *Gliksberga*, 4 tomy in 12. 1828 r, cena złp: 24. Romans ten wyięty iest z Kroniki Flandrji i z Historji domu Xiążąt Burgandzkich, Pana *Barante*.

Doszła tu wiadomość że w *Krakowie* d, 23 b. m. rozstała się z tym światem ś. p. JW. *Marjanna z Wawrzeckich Badeniowa* Wdowa po ś. p. Woiewodzie, Ministrze Sprawiedliwości. Żyła lat 80.

Miasto *Brześć Litewski* niedawno prawie całkowicie zniszczone okropnym pożarem, znowu przed kilką dniami zostawało w trwodzę; wszczął się bowiem pożar, który iednak wkrótce ugaszonym został; spaliło się kilka domów.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Donoszą z *Stambułu* d. 26 b. m.; od czasu odjazdu Wielkiego Wezyra do armji, panuie we wszystkich gałęziach administracji Tureckiej ustawiczna czynność. Nieustanne starania Sułtana względem przysposobienia kraiu i stolicy do obrony, gorliwie iest wspierane. Przygotowania do odjazdu Sułtana do armji, iuż są uskutecznione; iednak wyiazd w tenczas nastąpi, gdy przybędzie wiadomość, że armja Cesarsko-Rossyjska iuż przeszła *Balkan*. Sułtan przedsięwziął osobiście dowodzić swoią armją. Żołnierze Tureccy, którzy na początku teraźniejszej wojny nieokazywali chęci do walki, nabrali teraz odwagi. Wychód Wielkiego Wezyra z *Stambułu* do *Dout Basza* był podobny do obchodu religijnego, gdyż Mufty trzymaiąc w prawej ręce miecz, a w lewej Alkoran, postępował przed wojskiem dla wskazania mu drogi do sławy. — Okręty marynarki Tureckiej, które w czasie bitwy pod *Nowaryno*, były zupełnie zniszczone, są teraz poczęści narządzone, 7 fregat i 3 brygi iuż są w pogotowiu wypłynąć na czarne morze, dla zawiezienia zasiłków wojsku do twierdz blokowanych przez armją Cesarsko-Rossyjską, lub dla zaopatrzenia ich przynajmniej żywnością i innemi potrzebami. Jak się zdaie, teraz ani Sułtan, ani też Dywan Turecki nie chcą skłaniać się do układów. Rozgłoszono w *Stambule*, że Admirał *Hejden* odebrał rozkaz blokować *Dardanelle*, ta wiadomość sprawiła postrach między Turkami. —W *Lisbonie* są teraz 3 stronnictwa; 1sze Cesarza *Don Pedra*, 2ga Królewicza *Don Michała* a 3cia Xiężny *Bejry* Marji Teresy wdowy po zmarłym Xięciu Hiszpań: *Piotrze Karolu*. Utrzymuią że niektórzy pragną ożenić *Don Sebestjana*, Syna Xiężny *Bejry* z młodą Królową Portugalską *Marją di Glorja*, córką Cesarza Brazylijskiego *Don Pedra*. W najpierwszych domach w *Lisbonie*, rozeszła się pogłoska że Lord *Beresford* wkrótce przybędzie do tej stolicy.— W zamku Margrabiego *Szaman* pod *Tur* we Francji, od-

kryto zbrodnię: tameczna Garderobiana w porozumieniu z Lokaiem w zamiarze pomszczenia się, zatruła arszenikiem rosół który był dany na stół. Dotąd z wszystkich ktorzy go iedli umarło tylko małe dziecie, a inni chociaż są w niebezpieczeństwie, iednak iest nadzieia że będą uratowani. — Nad brzegiem *Portugalji* krąży teraz okręt Korsarski maiący tylko 1 armatę i osadę składaiącą się z 32 rabusiów rozmaitych narodów. Ci rozbójnicy morscy zabieraią wszystkie statki handlowe. z *Lisbony*, *Gibraltaru* i *Kadyxu* wysłano okręty na zniszczenie tych zbrodniarzy którzy mieć maią swoie siedlisko w pobliskości *zielonego przylądka*. — Policja *Londyńska* składa się teraz z 437 Konetablów, z 468 stróżów nocnych, z 63 strażników patrolowych i z 34 pomocników, razem z 1000 ludzi, których pensja wynosi rocznie oprócz Konetablów 1,600,000 złp: —Wiele osób w *Londynie* zapewnia, że Xże *Welington* wkrótce przestanie być pierwszym Ministrem.—Słychać że *Boliwar* ogłosił się Cesarzem pod nazwiskiem *Szymona I.* — Doszła wiadomość z *Grecji* że Turcy opuszczaiąc *Ateny*, zupełnie zniszczyli to starożytne miasto. —Xiąże *Leopold Sasko-Koburski* b. zięć Króla Angiels: przybył do *Berlina*.—W Wrocławiu majster Mularski *Szyndler* niedawno zmarły, zapisał 54,000 złp: na różne instytuta dobroczynne, iako to: głuchoniemych, ślepych, szpitale, ubogich służących i t. p.—Król Franz teraz odbywaiąc podróż, czuie się bardzo zdrowym, z radością przyjmuie powitania we wszystkich miastach; w *Lunewillu* na rewji znajdował się konno przez kilka godzin, a wczasie tej podróży iuż był na 8 balach.—Potwierdza się wiadomość że *Serwja* powstała przeciw władzy Tureckiej, także i w *Azji Arabowie* korzystaią z teraźniejszej pory i oświadczyli że niechcą odtąd być posłusznemi Sułtanowi.—W *Gandawie* ubogi Szewczyk ożenił się również z ubogą lecz cnotliwą Służącą; wchwili gdy państwo młodzi wracali z Kościoła po dopełnionym obrzędzie zaślubin, przybywa sztafetą wiadomość że Panna młoda otrzymała po dalekim bezdzietnym krewnym 80,000 złp: maiątku. Ten niespodziany posag był nader zasłużoną nagrodą licznych cnot tej dobrej służącej.

W *Paryżu* ciągle uczęszcza Publiczność na nową operę Rossyniego *Hrabia Ory*, ma to być kompozycja wcale nowego rodzaiu, szczególniej chóry są zachwycaiące. Nowy teatr *Fedo* czyli Opery Komicznej, został iuż otwarty; na pierwsze widowisko dano dawną operetkę *Adolf i Klara* i ulubioną *Damę białą*.

Dla uregulowania rachunków po Pani Berezińskiej która się trudniła w Sklepie Ubogich do Sgo Jana r. b. Członkowie Towarzystwa Dobroczynności do załatwienia tego przedmiotu delegowani, wzywaią niniejszym posiadaiących a dotąd nie skasowanych kwitów sznurowych, aby najdalej do dnia 15 Października b. r. kwity takowe podpisem P. Berezińskiej w Sklepie Ubogich dla odebrania swej należytości składali. Po upłynieniu zaś czasu tego, żadne reklamacje przyięte iuż nie będą. — Warszawa dnia 25 Września 1828 r.— *Brzeziński*, *Badurski*.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Weljaminów Jenerał-Maior z Karlsbadu. — Aloizy Biernacki Obywatel z Kaliskiego. — Starnalski Joahim Prezes z Siedlec. — Zboiński Joachim Hrabia z Piegłowa. — Gruszecki Sędzia z Lublina. — Brotton Kapitan Angiel: z Moskwy. — Dwiernicki Prezes z Kalisza. — Giedroyć Xże z Rybienka. — Makowiecki Urzędnik z Siedlec. — Swidzińska Starościna z Swidzina. —Małecki Jenerał z Augustowa. — Witkowski Prezes z Grabowa.

DONIESIENIA.

Urząd Municypalny M. S. Warszawy.

Z powodu zagubionej Książki Służbowej przez Jana Łączkowskiego uzyskanej z Biora Kontrolli Służących za Nrem Kontrolli Głównej 5,303 zaniesionej prośby o wydanie powtórnej, na skutek Art: 73 Postanowienia Xcia Namiest: Król: z d. 24 Gru-

dnia 1823 r. wzywa niniejszym posiadacza wspomnionej Książki, aby takową do Biora Kontrolli Służących oddał, a zarazem ostrzega publiczność, iżby przywłaściciela tejże Książki uwodzić nią mogącego, przytrzymawszy, Władzy Policyjnej, dla pociągnienia do kary prawem przepisanej dostawiła. — Warszawa d: 14 Września 1828 r. — Wice Prezydent *Lubowidzki.* — Za Sekretarza Jeneralnego *Wiernicki.*

Podpisana dla nagłego wyjazdu postanowiła całkiem wyprzedać zakład fabryki Octu winnego z Pszenicy za cenę pomierną, z wszelkiemi utensyljami, narzędziami i zapasem Octu gotowego ieszcze niedostałego; iako też i różnych marynowanych fruktów iako to: Wisień, Śliwek i innych t. p. kupuiący to wszystko razem, otrzyma od podpisanej sekret robienia Octu i konserwowania fruktów, bezpłatnie; dowiedzieć się przy ulicy Kapitulnej Nr 537. — *Krystyna Presler.*

Kto ma Dom do sprzedania w Warszawie czyniący intraty roczney od 3, do 4 tysięcy, raczy zostawić adres w Drukarni Kurjera.

400 korcy Kartofli w dobrym gatunku iest do sprzedania, o cenie dowiedzieć się można pod Nr 321 przy ulicy Rynek Nowego Miasta na pierwszem piętrze od frontu.

Do mego handlu nadeszła partja Baścikn w kratki, Nankinu na trzewiki, materyjki a la Żyraffa, i Nankin na podszewki, co wszystko za daleko niższą cenę iak w Fabryce sprzedaię. — *Karól Nake* przy ulicy Krakowskie Przedmieście Nr 438.

Billard znowem Suknem i wszelkiemi do tegoż należącemi rekwizytami; tudzież Meble składaiące się z Krzeseł, Stolików, Szaf, Luster, i tym podobnych do szynku potrzeb, wśrodku miasta zdogodnym na ten cel lokalem na dalsze mieszkanie opłaconym iest, z wolnej ręki do sprzedania z nader korzystnemi warunkami. Wiadomość bliższą powziąść można przy ulicy Piwnej pod Nr 109 w Sklepie.

W domu przy ulicy Rynek Nowego Miasta pod Nr 321 na pierwszem piętrze od frontu iest do sprzedania Zegar Szafiasty graiący, Wiedeńskiej fabryki, który zpowodu iż właściciel onego wyieżdża na Prowincją, za mierną cenę sprzedany być może. Tamże są do nabycia 3 Akcje Towarzystwa Wyrobów Zbożowych.

Podpisani ponawiaią poprzednie swe uwiadomienie, iż Licytacja wszelkich Towarów w Składzie ich znajduiących się, mianowicie iedwabnych, wełnianych, bawełnianych, i różnych, kontynuowaną będzie bez przerwy, poczynaiąc od dnia 2 Października bieżącego roku. — *B. Hangiel.*

Przy ulicy Wspólnej pod Nr 1650 w domu Niemoiowskiego w każdym czasie są do wynaięcia Stancje z Wozownią, tudzież Ogród z Inspektami i Oranżerją. Wiadomość powziąść można w Drukarni od podwórza.

Rossjanin, posiadaiący ięzyk gruntownie i gramatycznie swój ojczysty, dobrze Polski i Niemiecki, życzy dawać lekcje ięzyka Rossyjskiego, Arytmetyki i początki Jeometrji, takoż w ięzyku Rossyjskim. Wiadomość w Drukarni Kurjera.

Podpisany będąc z Urzędu Komornika Sądowego Powiatu Czerskiego nominowanym na Urząd Reienta w Powiat Koniecki Województwo Sandomierskie i to Urzędowanie iuż objąwszy, zawiadomiam strony interessowane że wszelkie Akta iakie sobie miałem powierzone do exekwowania iako Komornikowi, złożyłem na ręce Ur: Kłoczowskiego Stanisława Komornika Powiatu Czerskiego w Górze zamieszkałego, któregom zobowiązał aby oddawaniem tych Akt stronom zaiął się, po upłynieniu bowiem trzech miesięcznego czasu, które Akta ieszcze odebranemi niezostaną, to te w Sądzie Pokoiu Ptu Czerskiego złożone. — Warszawa dnia 18 Września 1828 r. — *Michał Krassowski.*

Zbarbori ma honor uwiadomić Szanowną Publiczność, że otworzył w podle Zamku w domu W. *Danielskiego* Nr 365 nową *Restauracją*, gdzie przy rychłej usłudze i taniej cenie, zawsze dostać można wszelkich potraw; podejmuie się dawać obiady, obstalowane dniem wprzódy, na różne ceny.

Dnia 17 b. m. zginął Wyżeł biały, łeb i uszy kasztanowate, na składzie ogona plama kasztanowata, po całym drobne centki mało znaczne, pod szyią koło gardła ma rysę wielkości dwoch cali sierści niezarośniętą, kły ma powybiiane, szczególniej ieden iest spękany aż zaczerniał. Ktoby dostrzegł przytrzymuiącego a doniosł, lub przybłąkanego odprowadził, na ulicę Bugaj pod Nr 2596, odbierze zł. 18.

TEATR. Dziś na żądanie 2gi raz Kome: *Przyiaciele* i Balet *Powrot Wenery do Olimpu.*

Dziś kończy się Prenumerata Kwartalna na Kurjera Warszawskiego.